

וכן אמר רב ששת: בנו פדוי לכשיתן. כלומר, דבר תורה בנו פדוי לכשיתן.

תני תנא קמיה [שנה מי ששנה ברייתא לפני] **דרב נחמן: בנו פדוי לכשיתן ואפילו** מדרבנן.

אמר ליה רב נחמן: זו — שאתה אומר אם נתן הרי הוא פדוי, ואפילו מדרבנן — **דברי רבי יופי ברבי יהודה סתימתא. ואמרי לה:** **זו דברי רבי אלעזר ברבי שמעון סתימתא,**

אבל חכמים אומרים: אין בנו פדוי, ואפילו לכשיתן, ומטעם גזירת חכמים דלעיל.

והלכתא: אין בנו פדוי ואפילו כשיתן — ומדרבנן.

שנינו במשנה: **לפיכך אם רצה הכהן ליתן לו במתנה** [את דמי הפדיון שפדה בהם], **רשאי:**

תנינא במשנתנו **להא דתנו רבנן** בברייתא:

בשטרא.

ומקשינן: אי הכי, אמאי כתב! ומשינן: כדי לברר לו כהן. ומקשינן: אי הכי, אמאי אין בנו פדוי. ומשינן: כדעולא! דאמר עולא: דבר תודה פדוי לכשיתן. וביארו התוספות שם: אי הכי, בנו אמאי אינו פדוי. כלומר, הוה ליה למימר דיהיה פדוי לכשיבוא ליד כהן, דנהי דקודם שבא לידו דינא הוא דאינו פדוי דהא ליכא עליה אלא שעבודא בעלמא, מכל מקום כשיגיעו לידו אמאי אין בנו פדוי, ובברייתא משמע דאינו פדוי לגמרי. [כלומר, היות ושעבוד זה הוא לפדיון בנו, וכשנותן הרי את פדיונו הוא נותן, למה לא ייפדה. וראה לשון רש"י שם, ולכאורה אינו מפרש כהתוספות].

ובתוספות כאן נתקשו, דלפי סוגיית הגמרא שם משמע, שלא הצרכנו לדעולא אלא לדעת ריש לקיש שאי אפשר להתחייב מנה בשטר, אבל לדעת רבי יוחנן אין צריך לדעולא. **ובתוספות בכתובות קב א ד"ה** אמאי, יישבו קושיא זו: דאיצטריך לפרושי הכי [כדעולא], משום דמיירי בכל ענין אפילו כתב לו שאני חייב לו חמש סלעים לפדיון, ואפילו לא כתב לו הכי, סתמא דמילתא לפדיון בנו הוא דקאמר, ולעולם אית ליה [לעולא] דרבי יוחנן.

שיעור חמש סלעים. [או נפרש על דרך זו כפי שנתבאר בהערות לעיל, שמשנתנו עוסקת כשפדה בערך הראיה שבשטר לבד, ראה שם]. **ובחידושי רבי שמואל שם** ביאר עוד, על פי שיטת רבינו תם שאי אפשר למכור את שעבוד הגוף אלא את שעבוד הנכסים, ואם כן, יש לומר, שבאופן שמחייב את עצמו ונעשה שעבוד הגוף לכהן זה הוא באמת גופו ממון, ורק כשנותן לו שטר חוב דאחרים ששעבוד הגוף עדיין ביד האב ולא זכה הכהן אלא בשעבוד הנכסים, זה בלבד הוא דמיקרי אין גופו ממון.

ד. בגמרא כתובות קב א מייטנין משנתנו — המחייבתו ליתן לכהן שכתב לו חמש סלעים — להוכיח כדברי רבי יוחנן, האומר: חייב אני לך מנה בשטר הרי הוא חייב. ודחינן: שאני התם דמשועבד ליה מדאורייתא.

וביארו התוספות שם: השתא סלקא דעתין דהאי חייב משום שנתחייב לו ונשתעבד על ידי השטר ולהכי בנו אינו פדוי, [פירושו, קא סלקא דעתין שנתחייב לו חמש סלעים בסתם, ובהתחייבות זו רצה לפדות]. ומשינן: שאני התם דמשועבד ליה מדאורייתא, וביארו התוספות שם: פירוש, להכי יכול להתחייב הכא על ידי השטר שיש עליו קצת שעבוד, אבל במקום דליכא שעבוד לא מצי למשתעבד